

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การใช้เวลาในการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาดีเด่น เพื่อให้ทราบถึงสภาพการใช้เวลาในการปฏิบัติของผู้บริหาร ตามภารกิจหลักของการบริหารโรงเรียน คือภารกิจด้านวิชาการ ด้านธุรการและการเงิน ด้านบุคลากร ด้านกิจการนักเรียน ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ว่าได้มีการใช้เวลาอย่างมากน้อยแตกต่างกันอย่างไรในการปฏิบัติตามภารกิจแต่ละด้าน โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้รับการประเมินผลการปฏิบัติงานในตำแหน่งดังกล่าว จากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี ว่าเป็นผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่นในปีการศึกษา 2528 และ 2529 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่มีผลงานดีเด่นจำนวน 2 คนคือ

1. นายทวี จันทวิหะ วุฒิ ศษ.บ. (บริหารการศึกษา) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่โรงเรียนชุมชนบ้านบ่อกรัง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพุนพิน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. นางฟ้าเลียน อินทรนาค วุฒิ คม. (บริหารการศึกษา) ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนนิคมสร้างตนเองขุนทะเล สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและบันทึกการใช้เวลาของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งกระทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเป็นการปฏิบัติงานตามภารกิจในบทบาทของหัวหน้าสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เด่น 2 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 3 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบบันทึกการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ได้นำมาเป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย จำนวน 3 คน เพื่อให้ทราบถึงกิจกรรมการบริหารโรงเรียนที่ได้ปฏิบัติในบทบาทของหัวหน้าสถานศึกษา

2. ศึกษาภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามที่สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) กำหนด และศึกษารายงานการประชุมการระดมความคิดเพื่อพัฒนาเครื่องมือประเมินการบริหารโรงเรียนในโครงการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาของ สพช. ตลอดจนศึกษาเอกสารการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3. นำข้อมูลและแนวความคิดที่ได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสารกำหนดกรอบเพื่อสร้างเครื่องมือในการวิจัย

4. เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

4.1 แบบบันทึกการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เด่น

4.2 แบบเปรียบเทียบกิจกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เด่น

กับกิจกรรมตามภารกิจแต่ละด้าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการไปสังเกตการปฏิบัติงานของผู้บริหาร และบันทึกการใช้เวลาในการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรม ลงในแบบบันทึกการใช้เวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งระยะเวลาในการเก็บข้อมูลออกเป็น 3 ช่วงระยะเวลา ดังนี้

1. ช่วงระยะเวลาก่อนเปิดภาคเรียน (ปลายปีการศึกษา 2530)
2. ช่วงระยะเวลาเปิดภาคเรียนใหม่ (ต้นปีการศึกษา 2531)
3. ช่วงระยะเวลากลางภาคเรียน (กลางภาคต้นปีการศึกษา 2531)

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ ไปสังเกตและบันทึกกิจกรรมของการปฏิบัติงาน ของตัวอย่างประชากรจนครบทั้ง 3 ช่วงระยะเวลา รวมระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 3 เดือน คือ ระหว่างเดือน มีนาคม - มิถุนายน (ยกเว้นเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงของการปิดภาคเรียน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ซึ่งมี 6 ด้านด้วยกันคือ ด้านวิชาการ, ด้านธุรการและการเงิน, ด้านบุคลากร, ด้านกิจการนักเรียน, ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยวิเคราะห์เป็น 3 ช่วงระยะเวลา คือ ก่อนเปิดภาคเรียน, เปิดภาคเรียนใหม่ และกลางภาคเรียน

2. วิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการบริหารงานโดยทั่ว ๆ ไปของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งได้แก่ การวางแผน, การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการประเมินผล และภารกิจอื่น ๆ เช่น การไปประชุมประจำเดือน, การไปราชการ เป็นต้น วิเคราะห์เป็น 3 ช่วงระยะเวลาดังกล่าวแล้ว ซึ่งมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์กิจกรรมการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่เด่น แต่ละกิจกรรมว่าเป็นภารกิจในด้านใดตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น
2. คำนวณหาค่าร้อยละ ของปริมาณเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจแต่ละด้านของผู้บริหารที่เด่น แต่ละคนเป็นรายสัปดาห์
3. นำค่าร้อยละที่ได้จากการคำนวณในข้อ 2 มาหาค่าเฉลี่ยของปริมาณเวลาที่ใช้ในแต่ละสัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ = $\frac{\text{เวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานแต่ละด้าน} \times 100}{\text{เวลาทั้งหมดที่ใช้ในการปฏิบัติงานทุกด้าน}}$
2. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = $\frac{\sum X}{N}$ (ประกอบ กรณสูตร 2525 : 80)

เมื่อ X = ผลรวมของข้อมูล

N = จำนวนข้อมูล